

vedeti de s'a facutu vre-o rescumperare, nu dicu mai nainte, c'i numă in cesti siese ani din urma. Nu veti astă neci un'.

Ei bine! acăstă nu e sarcina! acești re-cruti romani candu apăra patria și moșioră românilor, nu apăra și dominiurile boierilor!

Ei! copile invetia și apoi scrie; înainte de tōte inse desbrațe de patima, și nu scrie ce nu e adeveru.

Neadeveru spune tinerulu corespondinte și acolo unde scrie că comitele supremu ar fi disu catra Cristiori János, că români s'ar fi declaratu: „că pe Jano Sándor nu-l voiescu neci decum, era pe elu, pe Cristiori, sunt a-plecati a-lu alege, dar atunci apoi altu magiaru nu va intră in oficiu.“ Acăstă o va fi culesu domnisorulu corespondinte cōlea de pe langa crism'a de la Aciuva.

Se treceau peste actulu de instalare, care lu descrie și Hollaki. Acel'a a fostu descrisul mai bine in acăsta făia. Observu numă că tinerutiu corespondinte afă „curioșa logica“ într'aceea, că comitele s'a declarat „a stă supra de tōte partidele“, si totusi a disu că „va respectă vointia majoritatii.“ Este aci „logica curioșa?“ La copii de scăla li pare curiosu candu i' inveri, că: nu sōrele in juru de pa-mantu, c'i pamentul se inverte in juru de sōre. Tinerulu Hollaki are se inverie inca multe ast-feliu de adeveruri curiose.

Minte mai departe tinerulu corespondente, că unu romanu marinimosu ar fi tractat in cinste pe membrii de romanu ai comitetului la crism'a afara de orasul pana alta di demanetă. Ei s'a tractat pe sine insisi, ca creștinii cari cina sér'a si se culea de vreme. Ori domnisorulu nostru ar fi vrutu ca membrii comitetului trei dile si trei nopti se nu manance si se nu bee nemica? buna ora ca pe tempii candu tra-geau in brézda domnescă?

Dar putienă pudore tinerescă trebe se aiba acelu tineru, care ca Hollaki, calumnia in publicu de beti pe membrii unui comitetu de comitat! Si care dice că, la semnalul a patru ómeni, s'a executat alegerea prin aclamatiune, si că s'a alesu ómeni pe cari comitetulu neci de nume nu-i cunoscă. Mare patima, si rea inten-tiune trebe se aiba acel'a, care se incumeta a trenti in publicu astfelie de neadeveruril. Dar intentiunea lui e si mai prava, candu arunca romanilor iritatiune, fuiositate si fanatismu făia cu blandii / si moderati (?) magiaril. Hodosiu si altii nu numă se nu fie alesi de ofi-ciali, c'i si din comitatul se ésa afara!

Si sciti pentru ce? Pentru că-su straini (idegenek). Asă dicu ei. Plausibilu argumentu! Dar ce e strainu — i-a intrebatu mi se pare Hodosiu său Brendusianu, in conferința preliminare? pentru că mai antaiu trebe definitu principiulu, ca apoi se se pôta aplică in realitate. Ori că ómenii nostri din comitatul acumă a venit din Chin'a său din alta parte de lume? Ori că ei nu sunt toti nascuti fi ai patriei?

Dar nu sunt nascuti in comitatu dicu ei, moderati! Aci apoi cauta se ridi de atăta blandetă!

Se punem in se si acestu argumentu alu domnisoru blandi, si apoi se incepem a ne numeră. Me temu in se că atunci domnia-vostă cari ve numiti blandi si moderati ar trebuia se esiti mai antaiu din comitatul, nu de furi'a romanilor, c'i pentru argumentulu dnia-vostă.

Tinerulu Hollaki Imre in articulandru-ru seu da si numele oficialiloru; aci apoi intre parentese intrebuintiéza si unu picu de malitia cu argumentulu de strainu si de provizoriu.

La Hodosiu dice că e strainu; macar bine scie domnisorulu corespondinte că Hodosiu are cas'a sa propria in Baia-de-Orisiu, si mōr'a, si pamenturile sale proprie in Bradu; apoi lu numesce de oficialu provizoriu, macar bine scie că Hodosiu e oficialu alesu anca de la a. 1861, si neci-o data pana atunci oficiu sub neci-unu gu-bernu n'a primitu si n'a portat. Amosu Francu e strainu, că are cas'a sa propria in Bradu; Georgiu Secula e strainu că e nascutu in Hal-magiu; Veres Antal (magiaru) nu e strainu că e nascutu in secuime si de acolo a venit in comitatul; si ca se aducu inante si unu neofici-alu, Jano Sándor (magiaru) nu e strainu, că e domiciliat in Giula (comitatulu Bichisius) si n'are nemica in comitatul de catu frate-seu sim-plu deregatoriu domnescu in Lunca.

Dar destulu atăta; ca se vădă publicul, cum esplica magiarii din comitatul Zarandu că ce e si ce nu e strainu la noi.

Mai imputa tinerulu Hollaki, că s'a alesu totu de acei individi cari a servit sub provi-zoriu. Aci mi-ar placă se-mi spuna domnisorulu corespondinte că ce intielege sub provizoriu? Că, de intielege sistemele trecute — apoi trebe se scie dumnilui că nu e sistema pe lume care se nu se pôta numi provisoria. Si apoi rogu pe domnisorulu Hollaki, se-si dee ustanéla si se caute la intregu intregutiu ministeriulu magiaru, si se vădă de cari ómeni sunt aplicati mai multi? de ceci ce au servit sub sistemele trecute, său de cei cari său n'au mai servit din 48 incocă, său iesiti numă acumă din scăla, ar pôte dice ca Cristiori János: jaj nem értek én ahoz? Si apoi intrebatu chiar pe domnisorulu corespondinte, óre dumnilui n'a servit chiar sub provizoriu? Nu dumnilui s'a rogatu de comitele Piposiu, ca se-lu denumésca in ceva oficiu? Si Piposiu indata l'a denumit de vice-notariu onorariu la comitatul. Ah! pardon, domnisorulu Hollaki n'a fostu provizoriu, numă onorariu provizoriu, si anea denumitul n'a alesu! Apoi vediendu-se denumitul a fostu atăta de ingratu de ah! dar nu vreau se atacu susceptibilitatea tinerului, nu vreau se spunu că a amblatu pola Pesta in contra....., nici nu vreau se spunu in ce ma-acestea tōte inca a fostu numă provisorie!

„Sub Piposiu a fostu una jude-de-cercu magiaru, acumă nu este nici unul.“ Esclama tinerulu Hollaki din délulu Aciuvi. D'apoi, daca Jano si Cristiori vorsti, n'a vrutu se pri-măsca, si pe altii n'ati recomandatul pentru că nu aveti — cine e de vina? Nu cumva comitele, că n'a facutu si din petre magiaru? si nu cumva comitetul, că vrendu inca n'a avutu de unde se ve aléga?

Se plange apoi, că peste totu ar fi numă trei magiaru in oficiu. Ce afirmatiune malitoșă! Cu d'aceste vre domnisorulu din Aciuva a se-duse pe cei nesciutori; la cei scintori in se se face de risu. In deregatoria, afara de persecu-tori, haiduo si servitoru, sunt 35.; din acestia sunt 22 romani si 13 magiaru. Macar! de s'ar fi observat acătă proporție si in alte comi-tate, atunci romanii din Maramuresiu, Satmaru, Bihari'a, Cianadu, Aradu etc. n'ar fi atatu de

reu representati in oficiu, pe catu peste mesura sunt de bine representati magiarii in Zarandu.

Dar putienă si minciină tactica ai dom-nisorulu corespondinte candu scrii, că mai multi magiaru s'ar fi declarat la comitele că nu voiescu neci-de-cum a primi oficiu, si că comitele totusi atăta a fostu de indiscretu (gyöngyédtelen) de la tōte posturile i-a can-didat.

Lăsa că pe toti la tōte posturile nu i-a candidat, nu i-a potutu candidă; si asi'd indata aci se vede mintiun'a tinerului. Dar intrebatu pe comitele, de si-a potutu inchide usi'a de cati netrebnici magiaru, cari mergeau a cersi ofi-ciuri. Si intrebatu de a mersu pentru astfeliu de lucru vre-unu romanu la clu. Cum pôte dar unu tineru ca Hollaki minti in publicu că mai multi magiaru s'ar fi declarat, că nu voiescu a primi oficiu? candu afara de ceci doi, neci unul nu a facutu astfelie de declaratiune.

Dice tinerulu bogatu in frase, că comitele supremu ar fi refusat rogarea unor magiaru si romani de a pune in candidare pe unu romanu din comitatul, tata de familia si aptu la oficiu, si că ar fi disu că numă pe acel'alupune in candidare pe care elu, comitele, lu vro. Dar tinerulu nostru nu spune că acelu romanu a fostu in cercetare disciplinara pentru abusu de oficiu si că chiar ministeriulu magiaru a demisunat pe acelu romanu ca neaptu de oficiu; si a uitatu apoi se adauga accea, că comitele n'a disu că numă pe acel'a lu pune in candidare pe care elu lu vre, ei a disu, că dupa ce pe acelu romanu chiar ministeriulu l'a declarat de neaptu la oficiu, asi'd nu lu pôte pune in can-didare.

Se finimu. Celealte si peste totu articolul domnisorului Hollaki, sunt inventiuni luate din ventu si create de fantasi'a copilarésca. Me miru că are grăbi de a laudă pe Siulutiu si pe ju-dele Papu: de altmintrea fie convin-su, că in comitele chiar atata simtu de dreptate si de fratiatate este ca si in acei doi judi si ca in toti oficiile din comitatul nostru; si nu credea nimă că romanii de aici au fostu său voru fi nedrepti său apesatori magiariloru. Macar de ar invetiá magiarii din alte comitate de la romanii din Zarandu, de a se respectă unii pe altii, si de a nu calcă dreptele pretensiuni ale romanilor! Atunci asi'u strigă si io: se trăiesca fratiatatea!

Iadu (Comit. Orasul) 1 iuniu 11.

(*) Dile Redactoru! Desi ieri, inca in pre-sintia mea in Oravita s'a fost apucat unu amicu a-Ti descrie pro scurtu intemplamintele de la alegere de deputatu ce se facă acolo, totusi ca unulu carele am asistat la aceea ale-gere in totu timpulu decurgerei ci numai ca privitoru, si — pentru că mi s'a spusu, cumea acea descriere din locu Ti se va face numai pre seurtu, astfel de lipsa si de interesu, a-Ti atinge si din parte-mi unele impregiurari si observa-tiuni declinante totu la acea alegere, pentru ca in venitoriu se potem reflectă la ele.

Antăra observatiune ce am facutu-o in parti'a noastră națiunala e, că intre alegatorii nostri de rondu, adeca intre poporul nostru de pre la sate si intre inteligenția conducto-rii lipsesc legatură si proporția necesaria. Numa in pre pucine comune am aflatu d. c. cumea preutimea si invetitoriul său invetia-

torii sunt in deplina armonia si influența loru asupr'a poporului precum penesce influența cea oficiala si vielénă a contrarilor nostri si o pa-ralisă de totul. Poporul de rondu e pré bunu si deplin devotat legei si națiunei sale, dar acei ce ar trebui se fie sufletul si mintea poporului, adeca popii, notarii, invetitorii — nu sciu din ce cauza, cu pucine frumosé escep-tiuni, adi mai pretotindenea desvoltă multi mai pucinu zelu si caracteru națiunalu, de catu alta data. Poporul sente acăstă, si — se vaie-ra si amaresce nespus! Nu voiu se citezu nici o comuna sfasiata; dar ca exemplu de buna ar-monia intre trupu si sufletu, sum detorul a aminti mai vertosu *Ticvaniulu mare* si *Ticvaniulu micu*, *Broschenii* etc. in cari solida ritatea si armonia au escelatu.

Preste totu am se spunu, că disciplin'a de lipsa intre poporu si conduceatorii lui — lasa multu de dorit, si poporul se plange in gură mare, că este o turma buna, dar foră — pastori! Deci me adresez domnilor preuti, cari altintre din partea loru, asi'd dicendu mai foră exceptiune stetera si votara in partea națiunala, ca se se indure mai multu de bietulu popor, se-lu atraga mai multu catra sine si se privigheze mai multu asupr'a intereselor lui națiunale. Acăstă vor ajunge a implini mai usioru, daca se vor arcta in totu casulu națiunali curati.

In catu pentru contrarii nostri pre campulu alegerei, aceia se vede că si-au fostu pro-pusu din capulu locului a invinge cu *ori-ce pretiu* si *ori-ce medilóce*. In acea tabera, a-fara de lucratorii din *Steierdorf* si *Anina* si de servitorii de la drumulu de feru, cari prin unu abusu ne mai pomenit — toti trece de alegatori, ceia lalți sunt totu ómeni de inteli-gintia si — energie, cu unu cuventu „ómeni isteti“, cum le dice poporul. Intre 1200 votan-ti din acea parte, celu pucinu 300, adeca a patr'a parte se potu socoti de ómeni resoluti si cu invetatura, pre candu la noi nici pre 100 de alegatori de rondu nu vine unu carturariu cu capacitate de conduceatoriu. Acăstă a constata-to si demnul nostru ablegatu Babesiu in campulu alegerei, arendandu poporul cumea temeiul tuturor nedreptatirilor ce i se facu, e — nesciintia sa si lipsa sa de ómeni destui invetati din insusi senulu seu, si respicandu-i, că — numai prin scăla, prin tramiterea copiilor sei la scăla si inven-tiatura sa se spări de atatea compri si nedreptatiri ce i se facu din tōte partile.

Cu tōte acestea scaderi ale noastre, nu in-cape indoială, că majoritatea eră in partea noastră, daca domnii magiaru, anume dlu presiedinte a comisiunei electorale *Podhratzky* si eu dlu jude primariu *Mally*, precum si cu ecia lalți fruntași a-i particei contrarie, cari toti in-curgeau foră tōta sfîrșită asupr'a comisiunei, si — seosi odata prin romani din localitatea co-misiunei, totu mereu si pre nesimtite, erași re-tornasera si veghiau tōta năpte, — nu intre-rumpeau votarea si nu respingeau de la votu pre multe sute de alegatori romani, ce se infatisiasera si prețindeau a-si deplini celu mai santu dreptu constituiunalu alu loru.

Ca o dovăda, cumea votantii nostri nu venisera neci do catu pró tardiu in campulu alegerei, pôte serví impregiurarea, că — inca o óra dupa ce se infatisiasora ei si pre candu conduceatorii loru se certau pentru primirea loru

saru cu furia din locuintele loru, ce erau pre-nisec paia d'a supr'a de niéua. Unu cilindru impletit (cosiara) naltu ca de 12 urme, acoper-eru d'a supra cu gunoiu, era camar'a pentru porumbu, cartofi si alte nutreminte. O grăpa, adanca de dōue urme, a supra careia se radica unu acoperementu radiematu pre stalpi cam 7 urme de nalti, si de pre a caruia laturi paiele se slobodu in josu, e cortelculu alorū duoi boi. Ei siedu aci cu o privire superatiōsa si rumega paiale ce le-au trasu de sub sine. Candu m'am apropiat de pescerea astă a paialorū, mi sari in cale unu omu cu peptulu golu si bratii ne-imbracate, privi la mine cu ochi mari, casă cum s'ar teme că-i voiu duce rapede boii. Acestu omu era casă intru inferbintiōlă friguriloru, resuflarea lui era secura, pre peptu-i curgeau sudori, era ventul intră cu mare vuietă de pre sicsu in padure. L'am molecomit pre in-gritulu catu mi fu cu potintia, si l'am trasu cu poterea in colib'a sa ca se nu fie espusu in-fluietilor pericolose ale tempestatii.

In coliba se intinse delocu pre cuptoriulu latu, patrangulariu gatit den pétra, ori lulu.

Intr'aceea ventul fu totu mai tare, deveni for-tuna, batendu in ferestre. Spre fericire, arbori cu trunchi inalti stau in juru si acoperem-entul bordelului, gatit de tulei (ciociani) de porumbu (cucurudiu) se radica numai de optu urme de la pamentu. Niéua a suflata de ventu si formandu delurele săi naintea ferestrei casă unu fatiaru de mortu, abiș se cunoșteau boii cari de sub aceste deluri furișe de niéua dedeau sunete. Esu si cercu a privi de departe, dar abiș poti vedé bine diece pasi nainte: niéua a ventu-ru si imprasciata in aeru se intinde casă unu fum albu de pravu de pusca. Mascele agrame-dite apară ca figure albastro dupa acestu velu, se alunga si se derima unele pre altele. Vai de caletoriulu care ajunge in asemenea viforul! Nu se pote cunoscă neci o calcă, ici colă parii din gardu apară d'a supr'a agramaditurei de niéua, sunt astupate petrile cari din unu locu la altul arăta calca postei; era arborii plantati de semne la aceste petri, i-au furat tieranii pen-tru a-si incaidă cuptorele. Viforele in Besarabia sunt cu atăta mai tari, cu catu mai putieni li se opune terenul celu foră de deluri, foră de paduri, mai multu desertu. Nu a rare se imprascia turme intregi, se arunca in gropi si strinsori, se astupă cu niéua si se nadusiescu. Boii si vacele fugă cu viforulu, caii alergă con-tra lui cu capulu inordnatu. Usioru se pote cugetă că intre atari cercstante catu trebuesc animalele se sufere in Besarabia si aiure in Rusia, lipsite de scutu, acoperementu, nutre-mentu, si urmarca e in parte cium'a de vite, carea de comunu erumpă in tienuturile intinse si putieni plantate, precum in desertele Chir-gisiloru, in tiăr'a cosaciloru, in guvernamentele Tauria, Chersonesu, Astrahanu, Saratow, Iekaterinoslaw, Orenburg, Besarabia s. a. In Rusia la anul 1845 in 47 de guvernamente perira 726,298 de vite cornute, cari socotindu un'a la 10 ruble (rubl'a e banu muscanescu de argintu, un'a rublă face la 1 fl. 40 cr. in val. austri.) facu 10 milioane ruble, necomputandu acă cata potere de lucru si catu gunoiu a perit. Inchiderea granitelor nu e cu potintia pe locurile sterpe. Ceca ce produce si respandesc eium'a de vite nu sunt atăta locurile baltice (pentru că in tienuturile Tisei toma nu se produce cium'a) catu mai multu lips'a de scutire, arsi-tia si secetă, pamentul uscatu, lips'a de apa si anume de apa buna, ustanie boilor pre căile

FOISIORA.

Besarabi'a.

de Rudolfu Kuleman.

(Continuare din nr. 59.)

Cas'a popiloru. Scăla din Besarabia. Cas'a vata-vul. Cas'a in padure. Fortuna de néua. Relatiunile tieranilor. Carti la granită.

Stau pe verfulu padurii. Arborii se des-partu unu picu si forma unu felu de prome-nada (locu de preumblare) ce se intinde catra culme de amendoue partile. Antea mă am sie-sulu largu, fora de pomi; si aci se senguritatea padurii, asilu verde in tempulu verii, la care omul se retrage cu placere, dupa ce a vedutu pe ovreii speculatori si cinovnicii cercatori de rapire. La o parte, ceva mai in josu, o casa in-cunjurata de tufari si huci. Cine locuiesce aci? unu pusnicu? unu eremitu? Me apropiu. Canii

tu presedintele comisiunei, fusera primiti si introdusi in lista votantilor mai multi alegatori din Oravita, anume si dlu protopopu Iohal alu nostru. Prese totu dlu presedinte alu comisiunei adunatorie de voturi n'a constatatu si n'a potutu constata de felu; cumca *macar pre o clipita* ar fi incetata a se insinua votanti inaintea sa; cu atat'a mai putienu a ajunsu densulu a indreptat catra poporu intrebarea: ca — *daca s'ar mai astă de fatia vr'una alegatoriu, carele n'ar fi votatu si ar dor si si dă votulu?*

In scurtu: votarea fu intrerupta cu volnicia — pentruca numerul votantilor nostri ce erau de fatia si a celor' ce se vedea venindu in turme din tote partile, nu le lasa domnilor contrari nici o indoiea, cumca romanii vor fi invingatori.

Ca unu incidente curiosu trebu se mai amintescu, ca — vediendu domnii, cumca din comun'a Cacova, carea numera vr'o 350 de alegatori, si a trei'a ora se infatisiaza unu nou numeru de vr'o 50 alegatori, se pusera a face o incisitune formalu, tragendu la intrebare pre acesti alegatori: ca — *cine i-a comandat si adusu din satu?* si intielegendu din ei, cumca — *judele communalu*, au trasu pre acesta la darc de séma: ca — *cum à cutediatu elu se mane pre alegatoriu la loculu de alegere?* — A-Ti mai vediutu procedura neleguita ca acésta?! Destulu ca bietulu jude communalu, inficatu si neprincipendu-si dreptulu, sa scusat cu aceea, cumca alegatorii — (nu seiu cari?) *l'ar fi amenintiatu cu mörte, daca nu va mediloc înfatisiare alegatorilor din Cacova la loculu de alegere!*

Despre acésta incisitune s'a luatu protocol formalu; dar sum curiosu, daca acel'a se va substerne dietei; caci — dupa parerea mea elu ar fi tocmai cea mai invederata dovédă, cumca domnii au lucratu din tote poterile si cu tote medilócele pentru a impiedecă infatisiare romanilor la alegere; o fapta acésta, carea e celu mai nelegalu atacu contra celui mai santu dreptu constitutiunalu alu poporului.

Domnii magiari si consocii loru socotu ca ei au castigatu lup'a in Oravita; dar ci se nu se orbi ar vedé, ca prin pasirea loru au amarit si intaritatu nu numai cerculu Oravitei, ci si tote cele vecine, ba dora tota opinuina publica la Romani in contra loru! — Prin volnicia cruda nu se eastiga, ci se perdu inimile bune; ca romanulu e: tiene minte! si la bine si la reu.

Cernauti 10 juniu 1867.

(*Necrologu.*) De candu ni-a parasit u nemuritorulu Pumnulu, desceptatoriulu simtiului natinalu in Bucovina, sécera mörtea cea cruda cumplitu intre natinalistii devotati ai Bucovinei. Cine cunósee numerul celu mieu al Romanilor resoluti de aici, cine scie cata taria sufletesca li trebuie de a-si pastră simtiul natinalu, cata devotatiunescere de la ideea susținé lupt'a cea santa pentru natineea si patri'a cea romana intre imprejurările cele fatale de aici, acel'a si-va poté inchipui, ce turburare a causat uestea cea trista: Parteniu Popesculu a morit!

Acestu prentu romanu, carele era cunoscute in tota tiéra pentru simtimintele sale na-

tiunale si nobile, pentru devotamentuluseu celu exemplariu, ce l'a dovedit u apriatu intru acesti siepte ani de lucrativitate publica atatu in Cernauti catu si la tiéra, a picatu victimu zelului seu preutiescu. Isbuenindu in Satulu mare si intr'acestu anu tifosulu intr'unu modu aprigu, n'au crutiatu neci pre acestu barbatu teneru, carele si-a implinitu chiamarea sa preutiesca cu atat'a santenia mai cu séma anu pe timpulu epidemielor cumplite, dandu ajutoriu materialu si sufletescu la toti aceia, cari erau rapiti de bôla. Intr'a 10/22 maiu s'a incheiatu elu vieti'a sa scurta, dura plina de fapte bune si nobile, lasandu in grigea lui Ddieu si a parentilor o sotia tenera si trei copilasi fragedi. — Asiá ni se totu micsioréda numerul Romanilor devotati cauci natinalale, fara ca so avemu macaru aoea mangaiare de a dice ca se inlocuescu de altii. Si societatea literara a nostra cea junu, carea se sustine intre imprejurările cele mai nefavorabile numai ca prin unulu dintre cei mai antai intemeiatori ai sei, carele i-a fostu si unulu dintre cei mai zelosi madulari. Sperandu ca prè bunulu Ddieu ni va pastră macaru de acu nainte pre barbatii cei putieni si alesi, pre cari ii mai avemu, ne mai mangaiam si de asta noua perdere, si repausatului i dorinu din adancul inimei, ca se repause in pace de ustanele sale cele multe si nobile.

Protocolulu

siedintiei directiunei asociatiunei nat. rom.
din Aradu.

Siedinti'a VI

(ordinaria.)

tinuta in Aradu 12 maiu nou, 1867.

Presiedinte substitutu: Ioane Popoviciu Deseanu.

Membrii oficiali: Emanuilu Misiciu percepto si Ioane Goldisiu notariu.

Membrii asistenti: Dr. Atanasius Sian doru, Lazaru Ionescu si Gustavu Russu.

55. Ioane Goldisiu notariulu cu privire la determinatiunea adunarii a IV generale tie-nute in 15/27 decembrie 1866 nr. 26 referéza, cumca din partea tenorilor studinti au intratru pentru stipendio 56. de recursuri, anume: de la — Ioane Russu, Aleșandru Moldovanu, Ioane Hozanu, Moise Popiliu, Stefanu Peeurariu, Leontin Simonescu, Nicolae Olariu, Ioane Dunca, Florianu Cocianu, Avramu Berlogia, Demetru Antonescu, Georgiu Martinescu, Iosifu Botto, Vasile Benchisiu, Georgiu Roesinu, Teodoru Montia, Georgiu Costi, Iosifu Murgu, Teodoru Nichita, Aleșandru Peicanu, Georgiu Fehér, Acsentiu Gaita, Georgiu Tulvanu, Romulu Leota, Arcadiu Popianu, Dimitriu Selegianu, Aleșandru Radu, Octavianu Sorescu, Mihailu Bunciu, Ioane Nemoianu, Gregoriu Sima, Franciscu Mihalca, Petru Mihailovicu, Filipu Adamu, Constantinu Spini-anu, Graianu Sombati, Augustinu Bubenescu, Georgiu Grozescu, Mihailu Sturza, Ilie Dogariu, Atanasius Tuducescu, Mihailu Veliciu, Pascu Milu, Ioane Becineago, Vasiliu Olariu, Franciscu Hobanu, Georgiu Horváth, Iancu Miculescu, Ferdinandu Musta, Nestorius Trandafiru, Vasilicu Aleșandrescu, Ioane Simandanu,

Sava Mociniou, Mihailu Miliciu, Georgie Avramiu si Georgiu Morariu.

Determinatu:

Pentru censurarea recursurilor intrate se denumesce o comisiune statutoriad membrii directionali Dr. Athanasius Sian doru, Emanuilu Misiciu, Mihailu Besanu si Ioane Goldisiu avendu comisiunea acésta pe siedinti'a mai de aproape reportulu a-lu substerne directiunei pe langa opinuina sa propria: spre care scopu, cu privire la insemnata obiectului, si ca pertractarea acclu-si se nu fie amenatua pana la siedintia ordinarie, — se defige terminu de siedintia straordinaria pe 26 a lunei curinte.

56. Emanuilu Misiciu percepto si reportezadespre starcia cassci pe Aprilie, 1867 adeca:

Nedisponibili:

- | | |
|-------------------------|-----------------|
| 1. se afla depusu . . . | 223 fl. 49 cr. |
| 2. din 23 aprilie . . . | 80 , — |
| | suma 303 , 49 , |

Disponibili:

- | | |
|---|-----------------|
| 1. Din martiu 1867 a remas 862 fl. 94 cr. | |
| 2. In aprilie au incurzu . . . 33 , — | |
| | suma 895 , 94 , |
| Erogatiunile facu 18 , — , | |
| remane de totu 877 , 94 , | |

Determinatu:

Se ia spre scientia.

57. Notariulu Ioane Goldisiu reportezadespre implinirea agendelor notarialedin lun'a decursa; ce —

se ia spre scientia.

58. Lazaru Ionescu aréta din partea zidariului Ioane Groza, si a legratorului de lemnul Demetru Ardeleanu consegnarile speselor, care se receru la repararea casei a sociatiunei mostenite de la Iova Cresticu in Siria.

Determinatu:

Cu privire la determinatiunea de sub. nr. 53 a. c. consegnarile se predau Dlui Lazaru Ionescu, ca plenipotentiatului asociatiunei cu acea observare, ca incatua va fi cu potintia se caute a mai descaratii sumele speselor consemnat din partea maestrilor; totu deodata spesele necesarie se asignézia pe partea Dlui plenipotentiatu din lasamentulu respectivu.

Presentandu-se directoriulu secundariu Dlu Mirone Romanu ocupa scaunulu presidialu.

59. Dlu presiedinte directoriulu secundariu face cunoscute, cumca usi'a de iéga, — ce se afla intre cortelulu asociatiunei de acuma si intre localitatea veduvei Papp, — s'a astupatu, si pecum arata cuit'a alaturata a mesariului Ioane Ioanoviciu, spesele facu 6 fl. v. a.

Determinatu:

Disposatiunea acésta presidia se ia la ounoseiintia, si sum'a de 6 fl. v. a. se asémna la percepto.

60. Dlu Ioane Popoviciu Deseanu face cunoscute cumca tiparirea programelor cu ocaziunea adunarii generale din urma au costat 5 fl. v. a.

Determinatu:

Se ia spre scientia si sum'a de 5 fl. v. a. se asémna la percepto.

Candu Seume la 1805 caletori la Livonia sel. erá inca acolo selavi'a, dupa stergerea acesteia la 1817 defelu nu erá mai binc, pentru ca se intrelasase a ascuratua libertatea teoretica pre bas'a possesiunici. Asie, tieranulu erá acum in stare si mai rea. Ca selavu erá indrumat la anumito detorintie catra stapenul seu, dar acum neavendu din partea stapenului si patriarcului seu acea simpatia intemciata prin usu, stetea pe unu terenu caro si acum casí mai nainte nu erá terenu pentru elu.

Am petrecutu nu de multu in provinciele marci resaritene ale Rusici si eram uimitu de simplulu juru a locuintielor tierane. Nu se vedea veri o gradina cu pomi, flori, plante. Ma neci-unu gardu nu atestá o stare regulata a ierurilor, ceea ce mi se parea atatu de caracteristicu casí aici acea cercustantia ca desí lips'a de arbori o mare, este prisointia de arbori. Gardulu dora se nasce din primulu sentiu de nedependintia, din dorint'a d'a se confin, d'a se consolidă, din dorint'a de personalitate. Numai ca aceste garduri ce contineu atate lemne, ar trebui substituite eu alte lucruri, prin sate, caci pre la campuri nu se gasescu.

Autenticat in Siedinti'a directiunale tenua in 9 iuniu nou 1867.

Mirone Romanulu m/p. Ioane Goldisiu m/p. directoru secundariu. notariu directionala.

Romania.

Galati, 26 maiu.

Aflam ca Mari'a Sa Domnitorulu are a trece dilele aceste de la Bucuresci la Iasi, prin Galati; se vorbesce chiar ca M. S. va sosi in urbea nostra manu scu luni. Nu scimus in catu potu fi de adeverate aceste sgomote, caci din capitala n'avemu nici o scire positiva; scimus inse positivu ca M. S. are a trece in curandu in Iasi (itinerariul nu ni e cunoscut) de unde, dupa cateva dilo de repausu, in care intervalu va cautá a se ascurá mai de aproape de retele de cari sunt bantuiti Iasii si de ran'a de care suferă vecchi'a si marinimos'a capitala, va pleca la Paris, spre a respunde la gratios'a invitatiune ce i'sa facutu din partea M. S. Napoleon alu III, cu ocaziunea espusetiunei universale. Pentru noi mergerea Domnitorului nostru la Paris va ave unu duplu avantajiu; acel'a de a se ascurá personalminte despre intentiunile si dispositiunile Suveranilor Europei, ce se vor astă la Paris mai totu in acel'a-si timpu, pentru tiér'a nostra; si acel'a de a-si atrage mai cu inlesnire simpatie capetelor incoronate, prin manierile Sale affabile si nenumeratele virtuti cu cari e dotat naturalmente Suveranul Romanilor.

Din parte-ne felicitamu din inima calator'i a M. S. si i uram si acumu, ca totu doua, deplinu sucesu intru intreprinderile Sale marinimos.

Sentim o deosebita multumire a face cunoscute lectorilor nostri ca unii din comerciantii romani au inceputu a si cunósee mai bine interesele si a esti din letargia, omoritóre comerciului romanu, in care erau implantati pana mai deunadi si in care inca multi sunt si astazi.

Astfelui videm cu mare satisfacere ca comerciantii romani din Iasi s'au convinsu de neaperat'a trebuntia si de urgent'a infinitare a micilor bance negotiatoresci, a caror'a scopu e de a sprijini comerciul micu si de a radicá in genere comerciulu romanu din injosirea in care l'a aruncat strainii, dandu-i astfelui vieti'a ce i'sa rapit de aceia, carora romanii, acestu popor eminente tolerantu si indulgentu, li-au datu atat'a ospitalite.

Éta ce dice „Dreptatea“ fó'a intereselor poporului ce se redige in Iasi, in revist'a sa de la 18 a le curentei, aproape de infinitarea acestor banici:

Ideeia infinitarei micilor bance negotiatoresci au prinsu radecina. Mai multe consfatuiri private s'au improvisatu pinter negotiatorii nostri, cari stau inca in picioare, cu tota concurrentia ucigatore ce li face, de atatu amar de ani, cotropirca gidovésca. Potemu incredinti ca de aici nainte realisarea acestei idei manutinute nu va intardia a deveni unu faptu indeplinitu.

Liste de subsciere s'au luat a se acoperi de nume in tote partile orasului. In puine dile speram ca prim'a bancă crestina in Iasi pentru micii comercianti va fi infinitata

de mic, ni probéza ca starea li erá mai grea de catu a tieranului rusescu, care desí selavu, avea unu terenu pentru care usulu de secole i-a datu prescriptiune.

Se poate ca acum e altmintre in acele provincie resaritene rusesci, dupa ce se introducea óre-si cari relatiuni juridice in loculu servitilor cari, desí regulato de legi, domnulu de pamantul le esteinde forte. Se intielege ca ar fi de dorit ca la acésta noua stabilire tieranulu se-si capete cas'a si unu picu de pamant, foră desdaunare, din'acea tiéra in care a fostu locuitori stravechi, mai nainte de ce ar fi cucerit'o cavalerulu cruciatu nemtescu. In adeveru acésta ar fi nedreptate pentru celu ce ieri cumperă domniulu cu pretiulu intregu alu estimatiunei. Dar nu se poate incunjurá a nu desdaună nedreptatile mari din trecutu, desí asta desdaunare s'ar intempla cu unu picu de nedreptate pentru presentu. Cu tote acestea, astc relatiuni de inchiriere (luare in arenda) vor provoca nisice stari mai bune.

(Va urmá.)

prin propiele actiuni a le comercialilor si profesionistilor Romanii. Pan acumu, dupa vr'o doua confusatui numai, s'au subscrisu peste 2000 galbeni. Indata ce sum'a subseriilor va ajunge la 5000 galbeni subseriitorii se vor intruni spre a desbate, si a vota statutele intemeitare micii bance.

Votandu-se odata statutele, si constituindu-se asociarea, conformu cu densele, se vor si incepe operatiunile imprumutarei.

Atunci de securu nu vom mai fi, precum suntemu astazi, sub apesarea speculantilor gidi, macar incat privesco indestularea orasului cu carne si pane, de o cam data."

"Timpulu"

Economia.

Aradu, iuniu 1867.

Secerisulu se apropia promisiu re-splata lucratorilor; dar din tota partile se aude frica de grandine, forta se se pota seu se voiésca a-si asecură fructulustanelelor la veri unu institutu din cau'a cä pretiulu e tare radicatu, asiä catu daca in restimpu de 10 ani vei loca cu interesu pretiulu asecurarii, vei ave unu capitalu, care si asecura daun'a, — era daca in restimpu de 10 ani nu ai suferit de grandine, atunci si capitalulu ti remane proprietate disponibila, candu acel'a altintre ar fi perit la institutu. Afara de acesta se pota ca proprietariulu bucatelor nu prin grindine, ci dora prin seceta, negura, sub inflorire s. a. se fie cu totulu despoiatu, in care casu si bucatele si pretiulu asecurarii sunt perdute.

Nu sum de parerea aceea cä dora asecurarea nu ar fi folositora, numai sum de parere, si daca s'ar cere asiu pota demastru cu cifre, cumca asecurarea numai reciproca si numai esteinsa la tota fatalitate ar respunde mai bine scopului, caci pre langa asecurarea reciproca nu ar costă spesele anuale dora 1/5 % era daca s'ar nasce paguba, intru acoperirea aceleia nu s'ar cere mai mare % de catu ce se dă acum'a institutului. Dauna cä guvernului nu se occupa cu infinitarea unui astfel de institutu publicu de tiéra, dara negresitu va veni temporu. (Va veni credem si noi mai vertosu daca societatea nostra se va desvoltă ca se nu accepte totu iniciativa guvernului, buna ora cum acceptau mai anteriu pre malulu Muresiului nisce comune pana ce le si napadì inundatiunea.

R. Red.)

A.

Tergulu de Viena.

Pretiurile negoziilor sunt:

centenariulu (marge, mage)	
Bumbaculu Egiptianu	100 fl. 115 fl.
" Nordamerican middl.	82.50—85
" Grecescu	78 „ 83 „
" Levantinu 1.	70 „ 76 „
" Persianu	60 „ 70 „
" Ostind. Dhol. fair	70 „ 75 „
" Surate fair	57 „ 60 „
Canep'a de Apatin	18.— fl. 21
" Ital'a, curatite faine	65 fl. 85 fl.
" mittf.	50 „ 60 „
" Poloni'a naturala	18 „ 19 „
" " curatita	24 „ 30
Inulu natural de Polonia	18 22
" Moravia natural	28 „ 38 „
Mierea de Ungari'a naturala	16 1/2 17
" Banatu alba	— —
" Ungari'a galbena	17 1/4 17 1/4 "
Sement'a de trifoiu din Stiria	
cea rosia curatita	32 33
" lucerna italiana	30 „
" francésca	42 „ 44 „
" ungurésca	27 28
" curatita	29 „ 29 1/2 "
Talp'a lucrata (Pfundleder	
prim.)	84 „ 86 „
" („ Corametti)	80 „ 82 „
Pelea de bou, uda cu cörne,	
cea din Poloni'a de	21—22 cr.
" din Ungari'a de	25—26 „
" uscata cent.	50—52 fl.
" vaca	48 „ 50 „
" vitielu	"
fora capetine	125 „ 128 „
cu capetine	110 „ 112 „
din Poloni'a	82 „ 84 „
Cleiu pentru templari celu negru	14 14 1/2
" celu brunetu	17 „ 19

" celu galbenu 19 21
Oleulu de inu 31 „ 32 „
" rapitia (rafinatu) — " —
" terpentinu galit'ianu 16 17 „
" rusescu 16 „ 17 „
" austriacu 20 21 1/2

Colofoniu: 7 1/4 „ — 7 1/2

Smol'a negra 5 1/2 „ 6 „

Unsorea de cenusia din Iliri'a 19 „ 19 1/2 —

" " Ungaria (alba) 17 18

" " (albastra 15 15 1/2

Rapiti'a din Banatu, metiulu

" austriacu 5.25 „ 0.—

Perulu de capra din Romani'a 27 fl. 30 fl.

Lan'a de 6ie, cea de iérna 115 „ 120 „ —

" mielu 190 „ 200 „ —

" 6ie din Transilvania 115 „ —

" Brail'a, Jalomiti'a 80 „ —

" Romani'a mare 76 „ —

" mica 70 „ 72 „ —

" tabaci (Gärber) din

Romani'a 78 „ —

" 6ie din Banatu, cea

comuna, grósa 65 „ —

" 6ie din Banatu tigai'a 75 „ —

" véra din Besarabi'a — —

Unsorea de porc 38 „ 40

Slanin'a afumata 39 „ — 41 —

Cér'a din Banatu si din Un-

garia, cea galbena 125 „ — 126 —

cea nalbita 145 „ — 150 —

Prunele uscate, din 1865 28 „ — 29

Zaharulu Raffinade 30 31 —

" Melis 28 — 29.50

" Lompen 27 — 28

Grafulu din Banatu 89 Z metiul — cr.

Ordiulu — " —

Ovesulu din Ungar. — " —

Seulu de 6ie din Romania — —

Coltiani (Knopperi) I. din 1866 10.00 10.25

" II. „ 1866 9.00 9.25

Dirdie (Trentie) Unguresci, albe 11 11.50

" " jumetate albe 9 1/2

" " obele — 6 1/4 7

" " ordinare — 5.00 5.75

Oradea-mare 11. iuniu 1867.

In tergulu nostru de septemana treurea bucatele cu urmatorele pretiuri: Siniulu de grâu curat 10 fl. v. a. — siniulu de grâu mestecatu 7—8 fl. v. a.; — siniulu de seccare 6 fl. v. a.; — de cucurudiu (papusioiu) 6 fl. 40 cr. — de ovesu 3 fl. 40 cr.

Unu Z de carne de vita 18 cr. unu Z de carne de porc 28 cr. unu Z de clisa (lardu) 40 cr. Porcii au pretiu bunu.

Dupa o plòia cam putentica ce avuram septeman'a trecuta, timpulu e ceva recorosu. Granele, cucurudiu si tota semenaturele sunt frumose. Viile promitu rôda de modilociu. Unu lucratoriu castiga la di 70—80 de cruceri.

Tergu de vite cornute la noi nu se tiene de cateva septemane, din cau'a cä in unele comune din juru domnesce ciu'a de vite.

Agricola.

VARIETATI.

Petrecere de jocu, Din Oradea Mare cu datulu 12 l. c. primimu urmatorei telegramu: Domnului redactoru alu „Albinei" la Viena. A dôwa di de Rosale, dupa siedint'a publica, tenerimea romana arangéza petrecere de jocu in sal'a Arborelui — Verde. Te rogämu a publica in „Albina." — Popfiu.

Multiamire publica se aduce din partea subscrisilor II. Sale dlui Achile de Desan proprietariu mare din locu si propriu ordului c. r. Leopoldinu, pentru marinimosulu donu de 25 fl. v. a. cari II. Sa i a daruitu pe séma santei nostre besericu prin plenipotentiatulu dominialu d. Nicolae Vancu. Asemenea multiumimulu dlui Géza de Desan, jude prim. cercualu, pentru 2 fl. v. a.; dlui I. Medveczky juratu si onor. jude cerc. pentru 1 fl. v. a. si dómnei Matigka pentru 50 or. v. a. pe cari dñloru i au daruitu pentru ca se se cumpere o campana la scol'a nostra locala. Bucovetiu, 22 maiu a. c. Iosifu Radneantu, parocu. Ilie Amandia invetitoriu si Petru Micleu curatoru bisericescu.

Parastase. Radn'a 7 iuniu. In biserica gr. or. a comunei nostre in 5 maiu a. c. s'a tienutu parastasu pentru Ghergiu Popa fostulu comito supr. in Aradu. Servitul dñiescu l'a celebrat rev. d. parocu Teodoru Triponu care a procurat si tota cele necesarie. De fatia fuse tota antistia comunala si unu numeru frumosu de poporu. Dupa finirea parastasului si cuventarii tienuto de numitulu parocu, eschiamara cu totii: „Fie-i tierin'a usiora." — In 12 maiu s'a tienutu parastasu pentru Ghergiu Popa in comun'a Siolomisu, celebrandu duoi preoti, rr. dd. I. Cociuba si Moise Magdanu, cestu din urma cu spesele proprie au procurat cele necesarie, si tienut o cuventare partrundiatoria, arestandu si biograf'a repausatului. Poporul eschiamà in suspine: „Fie-i tierin'a usiora!" Ioane Ardeleanu.

Trecerea Esc. Sale Siaguna prin Orade. Din Orade-Mare ni se serie: Esc. Sa parintele nostru archeiopcu si metropolitu br. de Siaguna, cu oasiunea mergerei la dieta de Pesta, ajungendu vineri sér'a dupa domineca Tomei in Orade-Mare, cercetă si beseric'a gr. or. si fundatiunea zsigajana a dô'a di de demanétia, pre la 8 ore. Vediendu Esc. Sa că frumos'a beserică are unu baldachinu vechiu, de M.O.D. Nicolea Zziga plenipotintia a face unu baldachinu frumosu pe spesele Esc. Sale. Audu că baldachinulu se gatesce in Pest'a, va costa 500 fl. Esc. Sa veni pre nesciute, ceea ce supera poporulu mai alesu din juru, carele vol a-i face o primire démla, si a-i asterne unele doarintie besericesci. Esc. Sa infruntă po unu pretu care i sa infatisatu in vestimente magiare stravagante si necuviinciose statului preotiesc, cu atila, si vitezkötés (unu feliu de funi, stréngeuri, negre, impletite) spandirandu pe spate.

O colecta cu scopu neimplinitu. De langa Siri'a ni se serie: Cu oasiunea parastasului tienutu in Siri'a 1 aprilie a. c. pentru pi'a memoria a fie-iertatului zelosu nationalistu Iova Cresticiu: precum in nr. 41. a stimului nostru Diuariu „Albina" intre varietati produse d. corespondente Brutus celebrarea actualui funebralui, si radicarea crucii la mormentulu lui Iova Cresticiu: — aréta că dintre Sirieni putieni au luat parte la acestu parastasu din cau'a au fostu tergu de tiéra in Pancota, eu adeveratu asiä au fostu, inse; — de au si fostu putieni Sirieni, totusi si din juru au luate parte la acelu parastasu dintre tiereni si inteleghinti, care au cunoscutu, si au fostu amici intimi cu fie-iertatulu. D. corespondinte au tatu a spune, la ce si dsa a contribuitu, adeca cumca cu asta oasiune dupa prandiu zelosii tierni Sirieni fiindu adunaci la Scol'a greco-orientala din locu au proiectatu intre ei, (ea crucea lui Iova Cresticiu se fie scutita de mangituri, seu se nu se strice de fostii invediosi ai lui), se se faca, o colecta de bani catu mai in graba pentru unu rosteiu de fieru naintea crucii, care i e bagata in zidul S. Bisericii. Dupa cum se scie colecta se urca la 20 fl. v. a. di: dñedieci florini v. a. cari s'a strinsu de la cei fosti de fatia: — dreptu aceea din amoreea ce o am avut' catra reposatulu in Domnulu nu potu a retacé, si atreces cu vederea, si totu de odata a provocă in publicu pe d. colectante D. Dobosiu că cu banii adunati ce au facut? nu-i retienu ci se faca numitulu rosteiu! Noi vremu rosteiul pentru mormentul amicului nostru, la din contra vom cere banii de la d. Dobosiu. — Sirianu.

Respusu: Dloru la Secusiciu. N'am primut respusul de care intrebati. Vin'a polemiei o pôrta cei ce au inceput'o.

Concursu.

Pentru intregirea statiuniei vacante de invetitoriu din comun'a gr. or. Dorgosiu.

Cu acesta statiune sunt impreunate urmatoarele emoluminte anuale:

a) in bani ga'ta: léfa anuala de 84 fl. v. a.
b) in naturale: 24 meti de grâu; 24 meti de cucurudiu; 50 pondi sare; 80 pondi clisa; 15 pondi lumini; 12 orgi' lemne; 2 jugere de aratura; 2 jugere de livada; 1/4 jugeru si corcetu liberu.

Doritorii de a ocupă acestu postu de invetitoriu vor avea a indiestră petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuvintia, cu estralul de botediu, cu atestatele despre absolvirea cu spori bunu a cursului pedagogicu, apoi de spre servitiulu de pana acum a portarea loru morala si politica si astfel indiestrate a le tri-

mite subscrisului, pana la 1 iuliu cal. vecchi 1867.

Lipova 23 maiu 1867.

Ioane Tieranu m. p.

(1—3) distr. protop. si inspect. scol.

ad Nr. 77.

Escriere de concursu.

Prin mărtea parochului, fostulu totuodat si protopresbiteru districtualu Ioanne Marcu devenindu in comun'a biserică greco-orientala din Logosiu vacanta parochia primă pentru implinirea ei se deschide concursu.

Competitorii pentru acesta parochia, am suratul decisului consistoriale din 23 Septembrie 1865 si circulariului episcopal din 8 Septembrie 1865 Nr. 260 au de a documenta absolvirea gimnasiului superiore de 8 clase, si a cursului teologicu, era recursele lor astfelu instruiti a le tramite in terminu de 3 lune dela publicarea a cestui concursu catra adunarea generala a comuncii bisericescu greco-orientale din Logosiu, la manele domnului Paulu Maniu presedint al ei.

Din siedint'a adunarei generale a comuncii bisericesci gr-orientale tenuute in Logosiu in 14/